

[Per Hækkerup.]

politik, man må overveje. Jeg kan derfor være enig i, at vi fortsætter sådanne drøftelser og overvejelser, fordi den internationale situation jo til stadighed ændrer sig. Jeg ville i og for sig synes, det var rimeligt, at disse overvejelser foregik i det udenrigspolitiske nævn, hvor vi jo netop løbende skal overveje de forskellige sider af dansk udenrigspolitik og dens udformning og de konsekvenser, den har. Jeg har forstået, at der er konstitutionelle vanskeligheder, der hindrer, at en sådan konkret sagsbehandling foregår i det udenrigspolitiske nævn, og da jeg må gå ud fra, at dette er en fastslået kendsgerning, skal jeg derfor for mit vedkommende ikke modsætte mig, at forslaget henvises til behandling i et udvalg.

Per Federspiel: Jeg kan stort set slutte mig til de bemærkninger, der er fremsat af stats- og udenrigsministeren. Jeg vil dog gøre opmærksom på en ganske enkelt ting. Når hr. Gert Petersen vil motivere dette forslag med, at man bør fjerne arnesteder for nye konflikter, tror jeg, han gør sig skyldig i en meget alvorlig fejlslutning, for årsagen til disse konflikter i de tre områder er jo netop eksistensen af stater, som ikke bliver i stand til at udføre det, som er en grundsætning for hele vor folkeretlige opbygning efter krigen, og som har fundet udtryk i De Forenede Nationers pagt, nemlig udnyttelsen af folkenes selvbestemmelse. Det er grunden til, at vi heller ikke fra dansk side bør tage standpunkt i disse konflikter, så længe der foreligger en ganske uafklaret folkeretlig situation. Det gælder Korea, det gælder Vietnam, og det gælder vel i ganske særlig grad Østtyskland.

Man fjerner, som statsministeren rigtigt gjorde opmærksom på, årsagerne til konflikter ved at skabe en optøning i forholdet mellem øst og vest. En sådan optøning er jo i gang, og jeg tror ikke, man vil opnå nogen som helst diplomatisk fordel ved at sige, at vi anerkender Østtyskland. Jeg tror, det var Benjamin Constant, der engang sagde, at kendsgerningerne havde den særlige egenskab, at man kunne bøje sig for dem uden at miste sin værdighed. Man må måske nok sige, at eksistensen af DDR er en

kendsgerning, men det er en i høj grad midlertidig kendsgerning, hvad der jo også gives udtryk for i selve forslaget, idet man vil foreslå anerkendelse, uanset om delingen opfattes som midlertidig; men der er for mig ikke nogen som helst tvivl om, at en anerkendelse af Østtyskland ville være en indgriben i denne midlertidighed, ville betyde en anerkendelse af en bestående tilstand — rent bortset fra de mange andre folkeretlige bindinger, der forhindrer os i dette.

På det punkt er man fra socialistisk folkepartis side inde på et fuldstændigt fejlspor, hvis man tror, man kan bidrage til afspændingen mellem øst og vest ved at foretage disse mere eller mindre formelle handlinger. Det, man kan bidrage til, er at skabe forbedrede tekniske, kulturelle og videnskabelige forbindelser med de lande, som jerntæppet på mange måder har afskåret os fra, og som vi nu er ved på forskellige områder at komme i nærmere forbindelse med. Det er den politik, der må føres, og det er den politik, som den omdannede tyske regering på så klog en måde har gjort sig til talsmand for.

Der er jo ikke nogen som helst tvivl om, at der i Forbundsrepublikken er ændrede signaler med hensyn til forbindelserne både med de anerkendte lande i den østlige verden — der er jo en begyndende diplomatisk forbindelse mellem Forbundsrepublikken og disse områder — og et måske mere naturligt samkvem med den besatte del af Tyskland. Alt dette er naturligvis bestræbelser, som man må støtte, men det er, hvad jeg vil gentage, ikke noget, man fremmer ved denne anerkendelse.

Endelig hvad angår anerkendelse af en stat. Jeg skal ikke komme ind på de folkeretlige teorier, som hr. Gert Petersen nævnte. Jeg er enig i, at legitimitetsbetragtningerne ikke har megen holdbarhed i vore dage, det ser man jo ikke mindst i Rhodesia. Men når det drejer sig om anerkendelse af en stat — deri er jeg ganske enig med hr. Per Hækkerup — må det, der må være afgørende for, om man fra dansk side anerkender et regime, ikke være dette, at man vil give dette regime en vis attest, at man vil yde det en vis honnør, men simpelt hen varetagelsen af danske interesser i området. De kan varetages på mange forskellige